

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 282/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/18/2023 z 13. decembra 2023 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/81/2024 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/18/2023 z 13. decembra 2023 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutia navrhuje zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a nahradiť jej trovy konania pred ústavným súdom. Poukazujúc na tvrdenie, že v dôsledku napadnutých rozhodnutí je povinná vydať žalovanému cca 18 000 eur, navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II. Skutkové východiská

2. Na Okresnom súde Vranov nad Topľou bolo pod sp. zn. 5C/421/2011 vedené konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, kde stranami sporu bola sťažovateľka (ako žalobkyňa) a jej bývalý manžel (ako žalovaný).

3. V konaní bolo spornou otázkou to, či náklady na dom, ktoré po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov uhrádzal žalovaný (bývalý manžel), patria (alebo nepatria) do predmetu vyporiadania.

4. Spor bol sprvoti rozhodnutý v prospech sťažovateľky a okresný súd do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov sporné náklady nepočal. Až v reakcii na podané dovolanie do veci zasiahol najvyšší súd a výkladovo otočil právne posúdenie sporu v neprospech sťažovateľky. To vyústilo do vydania nového rozhodnutia okresným súdom, v ktorom už sporné náklady do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov zahrnul.

5. Proti novému rozhodnutiu sa sťažovateľka bránila podaním odvolania a dovolania, avšak neúspešne. Všeobecným súdom vytykala nesprávne právne posúdenie veci.

III. Argumentácia sťažovateľky

6. Argument nesprávneho právneho posúdenia veci sa po neúspechu pred všeobecnými súdmi stal základom ústavnej sťažnosti. V nej sťažovateľka vznáša námietku, že odvolací a dovolací súd vykonali nesprávny výklad rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. 5Cz77/66 zo 16. septembra 1966 (R 17/67), ktoré sa na posúdenie veci nemá priamo vzťahovať. S uvedenou námietkou sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nevysporiadal. Ďalej namieta, že právny názor, ktorým najvyšší súd otočil posúdenie sporu v jej neprospech (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/250/2019 z 25. februára 2021), je ústavne neudržateľný, a to pre jeho rozpor s konštantnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov. V tomto smere poukazuje na to, že dokonca samotný krajský súd (v inom zložení senátu) v obdobnej veci konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu uvedené v predmetnom uznesení sú ojedinelé a v rozpore s ustálenou súdnou praxou.

7. V ostatnej časti sťažnosti sťažovateľka vznáša námietku nesprávneho posúdenia momentu, v ktorom si žalovaný uplatnil návrh na zaradenie sporných nákladov do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tomto smere tvrdí, že z vyjadrení, ktoré žalovaný v spore urobil, nebolo jeho vôľu zahrnúť sporné náklady do masy bezpodielového spoluvlastníctva vôbec možné abstrahovať. V kontexte preto namieta prekvapivosť napadnutých rozhodnutí.

IV. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

8. Sťažnostné námietky smerujúce voči napadnutému rozsudku krajského súdu sú totožné s dovolacími námietkami, ktoré najvyšší súd podrobil vecnému prieskumu. Právomoc najvyššieho

súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky preto vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozsudku krajského súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu odmietnutá pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

9. Obsahom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dôjsť zmenou právneho posúdenia sporu v dôsledku rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/250/2019 z 25. februára 2021). Jadrom ústavnej sťažnosti sťažovateľka sleduje prehodnotenie vecnej správnosti zmeňujúceho právneho názoru (tvrdiac jeho neodôvodnenosť a prekvapivosť).

10. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľka disponovala možnosťou napadnutia nedostatočnosti dôvodov na odklon od ustálenej judikatúry uvedených v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/250/2019 z 25. februára 2021 ústavnou sťažnosťou, a to v lehote na podanie ústavnej sťažnosti plynúcej od nadobudnutia právoplatnosti dotknutého rozhodnutia. S ohľadom na uvedené je konštatovanie všeobecných súdov (v ďalšom konaní) o viazanosti názorom najvyššieho súdu zdôvodnením postačujúcim (bod 38 rozsudku krajského súdu).

11. Ústavný súd ďalej konštatuje, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je súdom prieskumným ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05). Úlohou ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti nie je prejudikovať, ktorý z viacerých výkladov zákona je správny, ale to, či ten-ktorý *in concreto* aplikovaný výklad zákona je ústavne udržateľný. Ústavný súd už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 610/2017 konštatoval, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je zverená najvyššiemu súdu.

12. Ochrana princípov spravodlivého procesu cestou ústavného súdu sa prejavuje potom v tom, že bdie nad tým, aby všeobecný súd dal účastníkom konania odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľke bol všeobecnými súdmi poskytnutý ucelený právny názor, podľa ktorého boli sporné náklady odôvodnene zahrnuté do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov a rovnako jej bola objasnená právna skutočnosť, z ktorej všeobecné súdy vyvodzovali vôľu žalovaného sporné náklady do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov zahrnúť (vyjadrenie z 19. 4. 2012), pričom ústavný súd aprobované právne hodnotenie veci všeobecnými súdmi nepovažuje za excesívne. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

14. Ústavný súd teda sumárne uvádza, že závery najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania sú založené na racionálnom, zrozumiteľnom a ústavne konformnom výklade právnej úpravy dovolania. Preto napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľkou uplatnených práv.

15. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

16. Ústavný súd v závere poznamenáva, že podstatou argumentácie sťažovateľky je nesprávne právne posúdenie uvedené v prvotnom rozhodnutí najvyššieho súdu, keď v následnom konaní všeobecné súdy iba rešpektovali jeho kasačnú záväznosť. Práve s ohľadom na uvedené pravdepodobne sťažovateľka nepodala dovolanie aj podľa § 421 Civilného sporového poriadku pre odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Napriek tomu to však mohla byť cesta, pretože aj samotný najvyšší súd mohol cestou posúdenia spornej právnej otázky veľkým senátom znova „otočiť“, tentokrát v prospech sťažovateľky.

17. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

18. Ústavný súd napokon rozhodol aj o návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (§ 129 zákona o ústavnom súde). Vychádzajúc zo znenia navrhovaného opatrenia, ako aj zo znenia § 131 zákona o ústavnom súde, možno konštatovať, že predpokladom vyhovenia takémuto návrhu je záver o potrebe prijať ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Keďže v danom prípade došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, nebolo možné návrhu sťažovateľky vyhovieť (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Ľuboš Szigeti
predseda senátu